

OPONENTSKÝ POSUDOK NA HABILITAČNÚ PRÁCU

Meno habilitantky: PaedDr. Katarína Hollá, PhD.

Téma habilitačnej práce: „*Sexting a kyberšikana*“

Rozsah: 166 strán

1) Spoločenská aktuálnosť problematiky

Problematika, ktorú autorka v habilitačnej práci rieši, je v posledných desaťročiach, v dôsledku explozívneho rozšírenia možností využívania informačno-komunikačných technológií, spoločensky i výchovne vysoko aktuálna a závažná. V nej habilitantka K. Hollá venuje pozornosť dvom závažným pedagogickým problémom, a sice kyberšikane a sextingu. V teoretickej i empirickej rovine ide na Slovensku z pedagogického aspektu iba o okrajovo rozpracovanú problematiku, najmä v oblasti monitoringu a prevencie sextingu. Problematike kyberšikany je venovaná v slovenskej odbornej literatúre väčšia pozornosť. Habilitačnú prácu považujem, preto zo spoločenského a pedagogického aspektu za veľmi potrebnú jednak pre teóriu školskej pedagogiky, ale aj pre pedagogickú prax.

Habilitačná práca je predložená ako monografia a má teoreticko-empirický ráz. Jej štruktúra, okrem úvodu a záveru, pozostáva zo 4 ďalej členených kapitol.

2) Stanovisko k teoretickej analýze problematiky

Teoretická analýza problematiky kyberšikany a sextingu je obsiahnutá v prvých dvoch kapitolách habilitačnej práce, ktoré sú navzájom relatívne samostatnými celkami.

V kapitole č. 1 pod názvom „*Kyberšikana – metodologické východiská*“ venuje habilitantka pozornosť teoreticko-terminologickým východiskám kyberšikany, jej typológii, aktérom a motivácii kyberšikany. Pozitívne hodnotím najmä podkapitolu č. 1.5, v ktorej autorka približuje prevalenciu a výskumné ukotvenie kyberšikany v európskom a mimoeurópskom kontexte.

V druhej kapitole nazvanej „*Sexting – metodologické východiská*“ sa habilitantka zameriava podobne ako v 1. kapitole na terminologicko-teoretickú platformu sextingu, jeho typológiu, účastníkov a ich motiváciu. Aj v tejto kapitole je venovaná pozornosť európskym a mimoeurópskym výskumom sextingu, kde sú uvedené najnovšie výsledky empirických výskumov vo svete. Tieto výskumy sú u nás zatiaľ málo známe.

3) Stanovenie k empirickej časti práce

Empirická časť habilitačnej práce je obsiahnutá v kapitolách č. 3 – 4. Tretia kapitola pod názvom „*Meranie sextingu a kyberšikany*“ obsahuje metodologické východiská, resp.

projekt empirického výskumu, kde autorka konkretizuje bližšie typ výskumu, výskumné nástroje, ciele a úlohy výskumu, výskumné hypotézy a výskumný súbor (N=1619 respondentov žiakov základných a stredných škôl zo všetkých krajov Slovenska vo veku od 11 do 18 rokov). Výskumným zámerom bolo uskutočniť monitoring výskytu kyberšikanovania a sextingu vo vekovej štruktúre 11 – 18 ročných v rámci Slovenskej republiky a navrhnúť pedagogické možnosti ovplyvňovania negatívnych situácií vyplývajúcich z posielania nahých a polonahých fotografií a iných neželaných obsahov. Ťažisko tejto kapitoly tvorí analýza výskumných zistení autorky z oblasti výskytu sextingu a kyberšikany vo výskumnom súbore v podmienkach slovenskej školskej reality. Na základe empirických zistení dospela habilitantka k pedagogicky zaujímavému zisteniu, že pri aktívnom i pasívnom sextingu nebol zistený štatisticky významný rozdiel u chlapcov a dievčat u dnešnej „generácie Zet“. Zároveň však konštatuje, že v Slovenskej republike sú dospievajúci často zapájaní do kyberšikany a sextingu, čo môže prinášať riziká pre nich i ich okolie, no na škodu vecí, škola zatiaľ tomu nevenuje dostatočnú pozornosť.

V kapitole č. 4 pod názvom „*Analýza sextingu a pedagogické možnosti ovplyvňovania sextingu a kyberšikany*“ venuje habilitantka pozornosť „interpretácii výskumných zistení“ (č. 4.1), ďalej „analýze realizovania aktívnych a pasívnych foriem sextingu“ (č. 4.2) a „pedagogickým možnostiam ovplyvňovania rizík spojených s kyberšikanovaním a sextingom“ (č. 4.3). Podľa nej škola by mala venovať pozornosť problematike prevencie kyberšikany dvomi spôsobmi:

1. formálnym spôsobom prostredníctvom vyučovacieho predmetu mediálna výchova a informatika, organizovaním besied, prednášok, podporovaním mediálnej gramotnosti žiakov a pod.;
2. neformálnym spôsobom využívaním neformálneho skrytého kurikula školy prostredníctvom psychickej klímy školy, relaxačnými aktivitami pre žiakov, zvyšovaním kvality vzťahov medzi žiakmi, spoluprácou so zákonnými zástupcami agresívnych žiakov a pod. S týmito návrhmi možno vyjadriť iba súhlasné stanovisko.

Ďalej habilitantka uvádza možnosti aktívnej prevencie kyberšikany a sextingu v školách rôznych stupňov prostredníctvom pedagogických a odborných zamestnancov, ktoré sú logickým vyústením teoretickej analýzy problematiky i empirického výskumu a možno ich v praxi realizovať v práci pedagogických i odborných zamestnancov.

Záver

Habilitačnú prácu PaedDr. Kataríny Hollej, PhD. „*Sexting a kyberšikana*“ považujem za spoločensky i pedagogicky vysoko užitočnú a priekopnícku prácu z aspektu teórie,

pedagogickej metodológie i jej využiteľnosti v školskej praxi. Na úrovni teoretickej analýzy problematiky prináša habilitantka nové informácie najmä zo zahraničnej odbornej literatúry a výskumov realizovaných v oblasti kyberšikany a sextingu a tiež prehľad najvýznamnejších teórií, ktoré sa touto problematikou zaoberajú. V empirickej časti práce autorka využila vysoko sofistikované metódy kvantitatívnej i kvalitatívnej analýzy empirických zistení, prostredníctvom ktorých prezentuje bohatý empirický materiál, ktorý primerane interpretuje a komparuje s inými výskumami. Po odbornej i metodologickej stránke ju hodnotím vysoko pozitívne, oceňujem tiež využitie dominantného počtu zahraničnej literatúry, najmä z anglicky hovoriacich krajín, kde skúmanej problematike venujú odborníci omnoho väčšiu pozornosť než na Slovensku. Zahraničná literatúra prevažuje nad slovenskými odbornými zdrojmi, čo je v tomto type kvalifikačných prác nadštandardné a svedčí o veľmi dobrej znalosti anglického jazyka, čo je v súčasnosti nevyhnutná požiadavka v práci kvalifikovaného vysokoškolského učiteľa.

Posudzovaná habilitačná práca K. Hollej pod názvom „Sexting a kyberšikana“ po stránke odbornej, metodologickej i formálnej spĺňa požiadavky na tento typ kvalifikačných práca v plnej miere.

Na základe komplexného posúdenia habilitačnej práce i doterajšej vedecko-výskumnej, pedagogickej i publikačnej činnosti konštatujem, že habilitantka **spĺňa** požadované kritériá na udelenie vedecko-pedagogickej hodnosti „docent“ vo vednom odbore 1.1.4 Pedagogika.

Po úspešnom habilitačnom pokračovaní **odporúčam** Vedeckej rade Pedagogickej fakulty UKF v Nitre vymenovať PaedDr. Katarínu Hollú PhD. za docentku vo vednom odbore

1.1.4 Pedagogika

V Banskej Bystrici 25. januára 2017

prof. PhDr. Jolana Hroncová, PhD.

oponentka